

## **EXPOZIȚIA „REVOLUȚIA DIN 1848 ÎN ISTORIA ȚĂRILOR ROMÂNE“**

**CLEOPATRA IONESCU**

Înscriindu-se în seria manifestărilor prilejuite de aniversarea a 125 de ani de la revoluția burghezo-democratică din anul 1848, Muzeul județean Dîmbovița a deschis o expoziție temporară, un modest omagiu adus celor care au luptat pentru unitate statală și independență.

Vernisajul a avut loc la 7 mai 1973, în prezența organelor locale de partid și de stat și a unui numeros public, oameni de cultură, membri ai filialei Societății de științe istorice etc.

În dorința de a sprijini procesul instructiv-educativ, tematica cuprinde în proporție de 15—20% material complementar, iar restul piese originale aflate în colecțiile muzeului. S-au reliefat viața politică, situația economică, socială și culturală în secolul al XIX-lea, exponatele reprezentînd 80% din specificul și esențialul județului nostru.

Primul panou al expoziției a înscris la loc de cinste cuvintele tovarășului Nicolae Ceaușescu : „Datorită puternicei ascuțiri a contradicțiilor economice și sociale, ca urmare a apariției relațiilor de producție capitaliste, secolul al XIX-lea este dominat în țara noastră de puternice frământări revoluționare“.

Răscoala populară condusă de Tudor Vladimirescu, revoluțiile burghezo-democratice de la 1848 din Țara Românească, Moldova și Transilvania, Unirea Moldovei cu Țara Românească în 1859 și formarea statului național român, reforma rurală din 1864, cucerirea independenței naționale din 1877 au stimulat mersul înainte al societății, creșterea forțelor de producție ale țării“.

Exponatele au reliefat caracterul social și național al mișcării revoluționare din anul 1821, arătîndu-se că, alături de răscoala din 1874, condusă de Horia, Cloșca și Crișan, s-a înscris ca un preludiv al revoluției din 1848.

Prin lito- și cromolitografii au fost ilustrate „Adunarea generală de la București din 10/22 mai 1831“, „Obșteasca Adunare de revizuire a Regulamentului organic“. Documentele xerografiate oglindesc înfiin-

țarea în anul 1831. a Ocîrmuirii județului, Sfatului orașenesc, Judecătorei ș.a.) Sfatul este format dintr-un prezidat confirmat de domn și trei membrii aleși dintre deputații orașului care aveau vîrsta de 30 de ani și un venit de 8 000 lei, iar cei cu drept de vot în vîrstă de 25 de ani și un venit de 2 000 lei.

Prin grafică s-a ilustrat situația numerică a stabilimentelor industriale din județ ca : fabrici de luminări, manufacturi de sticlă, postav, mori de apă, pive, dîrste ș.a., în care se folosea mina de lucru salariată și o tehnică mai avansată. Au fost expuse documente care atestă preocupări pentru extragerea cărbunelui la Doicești, încă din anul 1834 și a păcurei din zona Ocnița, Glodeni, Colibași. Nedisponind de statistici cu neguțătorii existenți, am rezervat acestui spațiu vitrine cu monede din perioada respectivă descoperite în județ, care atestă schimburile comerciale. Documente inedite au ilustrat exportul de cereale în Transilvania prin vama Pietroșița. Seul și cervișul produse în 15 zallianale (aba-toare) ale județului a fost comercializat și folosit pentru iluminatul satelor județului Dimbovița, a orașului București, județelor Argeș, Buzău și într-o mică măsură orașului Ploiești.

În litografii și fotografii de epocă s-au ilustrat figuri de țărani valahi, dorobanți din secolul al XIX-lea. Printr-o serie de documente xerografiate s-a redat nemulțumirea și nesupunerea clăcașilor de pe moșiile Gura Viforitei, Valea Lungă, Podul Rizii, Ocnița îndreptate împotriva abuzurilor săvîrșite de arendași, părăsirea lucrului de către meșterii podari care lucrau la construcția podului de pe riul Ialomîța, pentru neplata salariului pe o perioadă de trei luni. Au fost ilustrate cu documente nemulțumirile individuale semnalate în stabilimentele comerciale și la manufactura de sticlă din localitatea Vulcana.

Aspectul cultural a fost ilustrat prin înființarea în anul 1833 a școlii naționale în orașul Tîrgoviște, condusă de Mihalache Drăghiceanu, învățămîntul sătesc cu 141 școli și o bibliotecă care funcționa în cadrul școlii normale, avînd cititori și în rîndul orașenilor.

Pregătirea ideologică a revoluției a fost ilustrată prin presa vremii, instrument de răspîndire a ideilor revoluționare și mijloc de strîngerea legăturilor dintre românii din cele trei provincii. În original și xerografii au fost expuse „Curierul românesc“, „Foaie pentru minte, inimă și literatură“, „Gazeta de Transilvania“, „Magazin istoric pentru Dacia“ etc.

Prin imagini fotografice, documente, au fost ilustrate principalele momente ale desfășurării revoluției și figuri de pașoptiști din Moldova, Țara Românească, Transilvania, reliefîndu-se activitatea lui Ion Heliade Rădulescu și Ion Ghica, fii ai județului Dimbovița. Un loc deosebit îl ocupă „Proclamația de la Islaz“ cu extrasul „Străbunii străbunilor noștri ne-au lăsat o patrie niciodată ingenuncheată în fața vrășmașilor cu prețul vieții lor. Noi trebuie să lăsăm copiilor noștri o moștenire măreață“.

În continuare a fost redată participarea maselor dimbovițene la revoluție. Documentele xerografiate atestă participarea la revoluție a lui Ion Gherghescu din Tîrgoviște, Eftimie Beștelei din Cornești, Radu Chiriță moșnean și Gancea Dumitru Cernea, învățători din Găești. De asemenea s-au reliefat : înlocuirea funcționarilor vechiului regim, comisarilor de propagandă, comisia proprietății cu reprezentanții boierilor și țăranilor — din partea județului Dimbovița participînd Stan Stănică.

Într-un spațiu destul de larg s-a arătat că ideile au continuat să rămînă vii în conștiința poporului, iar programul revoluției a devenit programul de luptă a maselor pentru făurirea României moderne. În litografia este reliefată solemnitatea deschiderii divanului ad-hoc, participarea delegatului dimbovițean.

De asemenea, Unirea Moldovei cu Țara Românească (1859) este ilustrată cu litografii și fotografii reprezentînd pe Alexandru Ioan Cuza și momente din viața sa ; fruntașii politici, ca frații Ștefan, Nicolae, Radu și Alexandru Golescu, militanți ai luptei pentru Unirea Principatelor. Războiul de independență (1877—1878) reliefat prin „Cucerirea redutei Grivița”, „Cu steagul înainte”, „Asalturile românilor la Plevna” și „Dorobanțul”, pictură de Henția. Deosebit de importantă este o farfurie cu desen, reprezentînd căderea Plevnei și predarea lui Osman Pașa (data 28 mai 1877).

În continuare au fost ilustrate momente din istoria poporului român ca : crearea P.S.D.M.R. (1893), desăvîrșirea Unirii statului național (1 decembrie 1918), crearea P.C.R., aspecte din luptele cefeștiștilor și petroliștilor din 1933, situația grea din perioada războiului cu exemplificări din județ, pregătirea pe plan național și participarea activă a maselor dimbovițene la actul revoluționar de la 23 August 1944, înlocuirea prefectului și primarului cu comuniști la 19 noiembrie 1944.

De asemenea au fost ilustrate : crearea primului guvern democratic la 6 martie 1945, Conferința Națională a P.C.R. din 1945, abolirea monarhiei și proclamarea Republicii Populare Române, la 30 Decembrie 1947, înfăptuirea unității politice, ideologice și organizatorice a clasei muncitoare (februarie 1948), naționalizarea principalelor mijloace de producție industriale, miniere, bancare, de asigurări, de transport și telecomunicații (11 iunie 1948).

Ultimele panouri au ilustrat prin imagini Congresele IX, X, Conferința Națională din iulie 1972.

În vitrine au fost expuse cele 7 volume ale lucrării tovarășului Nicolae Ceaușescu „România pe drumul construirii socialismului multilateral dezvoltat”.

Organizarea expoziției a fost precedată de susținerea unor expuneri în întreprinderi, școli, casele de cultură : Tîrgoviște, Titu, Moreni, Pucioasa cu tema „Anul 1848 în istoria Țărilor Române și participarea maselor dimbovițene la aceste evenimente”.